B.A. – IIIrd Year

SEM – V & VI

S. M. G. KANYA MAHAVIDYALAYA
LIBRARY
★ SANGLI ★

Previous Year

Question Papers

“MARATHI”

Academic Year:

(2023-24)

Please Note: This set has been prepared based on the papers received to us from the Examination Cell. It may have missing papers on non-availability of the same.

B.A. – IIIrd Year

SEM – V

S. M. G. KANYA MAHAVIDYALAYA
LIBRARY
SANGLI

Previous Year

Question Papers

"MARATHI"

Academic Year:

(2023-24)

Please Note: This set has been prepared based on the papers received to us from the Examination Cell. It may have missing papers on non-availability of the same.

S.M.G LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

Seat No.	

SR - 5

Total No. of Pages : 2

B.A. (Part - III) (Semester - V) Examination, October - 2023
MARATHI (मराठी)
DSE-E1- साहित्यविचार (Special Paper - VII)
Sub. Code : 75571/79636

Day and Date : Wednesday, 25 - 10 - 2023 **Total Marks : 40**

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. 1) योग्य पर्याय निवडा : **[5]**

अ) "शब्दार्थो सहितौ काव्यम्" अशी काव्याची व्याख्या कोणी केली आहे?

i) विश्वनाथ ii) आनंदवर्धन

iii) भामह iv) वर्डस्वर्थ

ब) 'काव्यप्रकाश' हा ग्रंथ कोणी लिहिला आहे?

i) जगन्नाथ ii) मम्मट

iii) विश्वनाथ iv) अभिनवगुप्त

क) सर्वश्रेष्ठ प्रयोजन म्हणून कोणत्या प्रयोजनाचा उल्लेख केला जातो?

i) यशप्राप्ती ii) अर्थप्राप्ती

iii) आनंद iv) आत्माविष्कार

ड) 'प्रतिभा ही वेडाची बहीण आहे' असे कोणी म्हंटले आहे?

i) दण्डी ii) हेमचंद्र

iii) लोंब्रोसो iv) मॅथ्यू अर्नोल्ड

इ) 'कल्पनेचा स्वैरविहार' असे कशास म्हंटले आहे?

i) बुद्धी ii) प्रेरणा

iii) उत्प्रेक्षा iv) संवेदनशीलता

P.T.O.

S.M.G LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

प्र.2) दिर्घोत्तरी प्रश्न लिहा. (कोणताही एक) **[15]**

प्रयोजन म्हणजे काय ते सांगून यश, व्यवहारज्ञान, आनंद, जिज्ञासापूर्ती, आत्माविष्कार या काव्यप्रयोजनांची सविस्तर चर्चा करा.

किंवा

साहित्यनिर्मितीची कारणे सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.3) लघुत्तरी प्रश्न लिहा. (तीनपैकी दोन) **[10]**

अ) भामह आणि वर्डस्वर्थ या पौर्वात्य साहित्यिकांनी सांगितलेल्या काव्याच्या व्याख्या स्पष्ट करा?

ब) ललित साहित्यातून व्यक्त होणाऱ्या अनुभवांचे विशेष सांगा?

क) 'प्रतिभा ही वेडाची बहीण आहे' सोदाहरण चर्चा करा.

प्र.4) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) **[10]**

अ) अतिशयोक्ती

ब) स्वभावोक्ती

क) अनुप्रास

ड) उपमा

SW-227

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.A. (Part-III) (Semester-V) (CBCS) Examination, March 2024.
MARATHI (DSE-E1) (Special Paper-VII)
साहित्यविचार
Sub. Code : 75571/79636

Day and Date : Tuesday 26-03-2024 **Total Marks: 40**

Time: 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

सूचना : 1. **सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.**
2. **उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.**

Q.1) योग्य पर्याय निवडा. **(5)**

i) प्रतिभेच्या स्वैर विहारास काय म्हटले जाते?
(A) बुद्धी (B) उत्प्रेक्षा
(C) प्रेरणा (D) संवेदनशीलता

ii) यशप्राप्ती हे प्रयोजन कोणी सांगितले आहे?
(A) मम्मट (B) आनंदवर्धन
(C) भामह (D) विश्वनाथ

iii) 'काव्य हे जीवनभाष्य आहे' हे मत कोणी मांडले आहे?
(A) वर्डस्वर्थ (B) टॉलस्टॉय
(C) ॲरिस्टॉटल (D) मॅथ्यू अर्नोल्ड

iv) 'काव्यशास्त्रप्रदीप' हा ग्रंथ कोणी लिहिला आहे?
(A) रा. श्री. जोग (B) स. रा. गाडगीळ
(C) गंगाधर गाडगीळ (D) यापैकी नाही

v) 'प्रतिभा ही वेडाची बहीण आहे' असे कोणी म्हटले आहे?
(A) ॲरिस्टॉटल (B) लोंब्रोसो
(C) आनंदवर्धन (D) वर्डस्वर्थ

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

P.T.O.

Q.2) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. **(15)**

पौर्वात्य, पाश्चात्य आणि आधुनिक साहित्यशास्त्रज्ञांच्या व्याख्यांच्या आधारे साहित्याचे स्वरुप स्पष्ट करा.

किंवा

प्रयोजनांची व्याख्या सांगून यश, आनंद, आत्माविष्कार व जिज्ञासापूर्ती या प्रयोजनांची माहिती द्या.

Q.3) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. **(10)**

1) साहित्यनिर्मितीसाठी आवश्यक असलेल्या प्रतिभेचे स्वरुप व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
2) ललित साहित्य व ललितेतर साहित्य यातील फरक स्पष्ट करा.
3) बहुश्रुतता, भावनात्मकता, संवेदनशीलता या गुणांचे साहित्यनिर्मितीतील महत्त्व स्पष्ट करा.

Q.4) खालीलपैकी कोणत्याही दोन अलंकारांची सोदाहरण माहिती द्या. **(10)**

1) अतिशयोक्ती
2) अनुप्रास
3) दृष्टांत
4) रुपक

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SR - 23

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.A. (Part - III) (Semester - V) Examination, October - 2023
MARATHI (मराठी)
DSE - E2 : मराठी भाषा व भाषाविज्ञान (Special Paper - VIII)
Sub. Code : 75572/79637

Day and Date : Thursday, 26 - 10 - 2023 Total Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा : [5]

अ) स्वीट या भाषाशास्त्रज्ञाने कोणता सिद्धांत मांडला?

i) समन्वय ii) इंगीत

iii) प्रेममूलक iv) अनुकरण

ब) हावभावातून भाषा निर्माण झाली हे मत कोणी मांडले आहे?

i) राये ii) गायगर

iii) स्वीट iv) जेस्परसन

क) भाषेमध्ये मूलध्वनीची संख्या किती असते?

i) असंख्य ii) अमर्यादित

iii) मर्यादित iv) अपेक्षित

ड) शास्त्रीय पद्धतीने स्वनचा विचार करणाऱ्या शास्त्राला काय म्हणतात?

i) शास्त्र ii) स्वनविज्ञान

iii) ध्वनी iv) विज्ञान

इ) ज्या वाक्यात एकच उद्देश व एकच विधेय असते. त्या वाक्यास काय म्हणतात?

i) मिश्र वाक्य ii) संयुक्त वाक्य

iii) केवल वाक्य iv) गौण वाक्य

P.T.O.

S.M.G LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

प्र.2) स्वन–स्वनिम या संकल्पना सविस्तर लिहा. **[15]**

किंवा

भाषा म्हणजे काय ते सांगून भाषेची वैशिष्ट्ये सविस्तर लिहा.

प्र.3) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (तीनपैकी दोन) **[10]**

अ) अनुकरण सिद्धांत व प्रेमगानमूलक सिद्धांत थोडक्यात स्पष्ट करा.

ब) वाक्य पृथक्करणाचे स्वरूप थोडक्यात स्पष्ट करा.

क) भाषेची कार्य लिहा.

प्र.4) टिपा लिहा. (चारपैकी दोन) **[10]**

अ) संपर्क सिद्धांत

ब) भाषा एक प्रतिक्रियात्मक पद्धती

क) रूपिकांतराचे प्रकार

ड) पदबंधाचे स्वरूप

SW-244

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.A. (Part-III) (Semester-V)
Examination, March 2024.
(DSE-E2) (Paper-VIII)
भाषा विज्ञान आणि मराठी भाषा
Sub. Code : 75572 / 79637

Day and Date : Wednesday 27-03-2024 **Total Marks: 40**

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1) योग्य पर्यायाची निवड करा. **(5)**

i) डॉ. राये यांनी खालीलपैकी कोणता सिद्धांत मांडला आहे?

(A) अनुकरण सिद्धांत (Bow-Bow Theory) (B) रणन सिद्धांत (Ding-Dong)

(C) इंगित सिद्धांत (D) मुखाभिनय सिद्धांत (Oral Gesture)

ii) हावभावातून भाषा निर्माण झाली हे मत कोणी मांडले आहे?

(A) डॉ. राये (B) गायगर

(C) स्वीट (D) जेस्परसन

iii) भाषेचे माध्यम कोणते आहे?

(A) आवाज (B) अक्षरे

(C) शब्द (D) ध्वनी

iv) मानवी मुखावाटे बाहेर पडणाऱ्या ध्वनींना काय म्हणतात?

(A) वाक्य (B) उदगार

(C) ध्वनी (D) भाषा

v) ज्या वाक्यातून प्रश्न विचारला जातो ते वाक्य कोणत्या प्रकारचे आहे?

(A) प्रश्नार्थी (B) विधानार्थी

(C) उद्गारार्थी (D) होकारार्थी

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

P.T.O.

Q.2) दीर्घोत्तरी प्रश्न लिहा. (दोन पैकी एक) **(15)**

1) भाषेच्या उत्पत्ती विषयी सांगण्यात आलेल्या विविध उत्पत्ती सिद्धांताची चर्चा करा.

2) सी.एफ. हॉकेट यांनी भाषेची कोणती सात वैशिष्ट्ये सांगितले आहेत? ते सांगून त्यांची सविस्तर चर्चा करा.

Q.3) लघुत्तरी प्रश्न लिहा. (तीन पैकी दोन) **(10)**

1) भाषेच्या कार्याची सविस्तर माहिती द्या.

2) स्वन म्हणजे काय ते सांगून स्वन-स्वनिम-स्वनांतर संकल्पना स्पष्ट करा.

3) वाक्य म्हणजे काय ते सांगून त्याच्या विविध प्रकारांची चर्चा करा.

Q.4) टिपा लिहा. (चार पैकी दोन) **(10)**

1) संपर्क सिद्धांत

2) सांस्कृतिक संक्रमण

3) पदबंधाचे स्वरुप

4) रुपिम विचार

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

S.M.G LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SR - 41

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.A. (Part - III) (Semester - V) Examination, October - 2023
MARATHI (मराठी) (Special Paper - IX)
DSE - E3 : मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (प्रारंभ ते इ.स. 1500)
Sub. Code : 75573/79638

Day and Date : Friday, 27 - 10 - 2023 **Total Marks : 40**

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा : **[5]**

अ) 'कुवलयमाला' या ग्रंथाचे लेखक पुढीलपैकी कोण आहेत?

i) उद्योतनसूरी ii) यशचंद्र पंडित

iii) गोरक्षनाथ iv) राजा सोमेश्वर

ब) महानुभाव पंथाचे प्रवर्तक कोणाला मानतात?

i) म्हाइंभट ii) श्रीचक्रधर स्वामी

iii) नागदेवाचार्य iv) श्रीगोविंदप्रभू

क) संत ज्ञानेश्वरांचे चरित्र कोणी लिहिले?

i) गोरा कुंभार ii) संत नामदेव

iii) विसोबा खेचर iv) संत चोखामेळा

ड) दत्त संप्रदायातील उपासना ग्रंथ कोणता आहे?

i) गुरूचरित्र ii) शिवचरित्र

iii) परमरहस्य iv) पंचकिरण

इ) 'उपासना पंथाची गंगोत्री' कोणत्या पंथाला म्हटले जाते?

i) महानुभाव ii) वारकरी

iii) समर्थ iv) नाथपंथ

P.T.O.

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

प्र.2) आद्यकवी मुकुंदराज यांच्या वाङ्मयीन कामगिरीचा आढावा घ्या. **[15]**

किंवा

महानुभाव पंथाचे तत्त्वज्ञान व आचारधर्म स्पष्ट करा.

प्र.3) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन सोडवा) **[10]**

अ) लीळाचरित्र ग्रंथाचे वाङ्मयीन विशेष सांगा.

ब) गौळण म्हणजे काय सांगून ज्ञानेश्वरांनी लिहिलेल्या गौळणीचा परामर्श घ्या.

क) शेख महंमद आणि हुसेन अंबर खान यांच्या काव्याचा परिचय करून द्या.

प्र.4) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन सोडवा) **[10]**

अ) महदबेचे घवळे

ब) सावता माळी

क) हरिपाठाचे अभंग

ड) महापुराण

SW-261

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.A. (Part-III) (Semester-V) (CBCS) Examination, March 2024.

MARATHI (DSE-E3) (Special Paper-IX)

मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (प्रारंभ ते इ.स.१५००)

Sub. Code : 75573 / 79638

Day and Date : Thursday 28-03-2024 **Total Marks: 40**

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

सूचना: 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1) योग्य पर्याय निवडून वाक्ये पुन्हा लिहा. **(5)**

i) 'पवनविजय' हा ग्रंथ कोणी लिहीला आहे?

(A) यशचंद्र पंडित (B) मुकुंदराज

(C) गोरखनाथ (D) उद्योतनसूरी

ii) 'लीळाचरित्र' हे कोणाच्या आठवणींच्या रुपात आले आहे?

(A) श्रीगोविंदप्रभू (B) नाग्देवाचार्य

(C) चक्रधर (D) म्हाईभट

iii) 'संत वाटिकेतील जाईची वेल' असे कोणास म्हणतात?

(A) संत जनाबाई (B) संत मुक्ताबाई

(C) संत कान्होपात्रा (D) संत मीराबाई

iv) 'क्रिस्तपुराण' हा ग्रंथ कोणी लिहीला आहे?

(A) फादर्स स्टीफन (B) फादर क्रुवा

(C) शेख महंमद (D) बसवलिंग

v) मराठी संतमंडळात 'कबीराचा अवतार' म्हणून कोणत्या मुसलमान संतास ओळखले जाते?

(A) हुसेन अंबरखान (B) शेख महंमद

(C) मुंतोजी (D) वजीर उल्मुल्क

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

P.T.O.

Q.2) 1) महानुभाविय कवींनी लिहिलेल्या 'साती' ग्रंथांचा परिचय करुन द्या. **(15)**

किंवा

2) संत एकनाथांच्या वाङ्मयीन कामगिरीचा परिचय करुन द्या.

Q.3) **थोडक्यात उत्तरे लिहा. (तीनपैकी दोन)** **(10)**

1) वीरशैव संप्रदायाचा स्थूल परिचय करुन द्या.

2) महदंबेच्या धवळयांचे वाङ्मयीन विशेष स्पष्ट करा.

3) ख्रिस्ती धर्मीय मराठी कवींच्या वाङ्मयीन कार्याचा आढावा घ्या.

Q.4) **टिपा लिहा. (चारपैकी दोन)** **(10)**

1) संत गोरा कुंभार

2) संत नामदेव लिखित संत ज्ञानेश्वरचरित्रपर अभंग.

3) फादर क्रुवा

4) संत चोखामेळा

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SR - 60

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.A. (Part - III) (Semester - V) (CBCS) Examination, October - 2023

मराठी (Special Paper - X) (DSE-E4)

मराठी भाषा व अर्थार्जनाच्या संधी

Sub. Code : 75574/79639

Day and Date : Monday, 30 - 10 - 2023 — Total Marks : 40

Time : 02.30 p.m. to 04.30 p.m.

सूचना :
1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा. [5]

i) कथेमध्ये कथा सांगणारा जो कथेकरी असतो त्याला काय म्हणतात?

अ) वक्ता — ब) सोंगाड्या

क) निवेदक — ड) समीक्षक

ii) वैचारिक लेखनात कोणती गोष्ट केंद्रवर्ती असते?

अ) विचार प्रकटीकरण — ब) विस्कळीतपणा

क) अलंकारप्रचुर भाषा — ड) पक्षपातीपणा

iii) संशोधनलेखनात कोणत्या गोष्टीला प्राधान्य असते ?

अ) व्यक्तिनिष्ठा — ब) वस्तुनिष्ठपणा

क) पुनरावृत्ती — ड) अस्पष्ट संज्ञा संकल्पना

iv) शासकीय पत्रव्यवहार सुटसुटीत व्हावा,या हेतूने भाषा संचालनालयाच्या वतीने कोणते पुस्तक प्रकाशित करण्यात आले आहे ?

अ) प्रशासनिक लेखन — ब) मराठी भाषा: उद्गम आणि विकास

क) पत्रविद्या — ड) मराठी भाषा आणि आपण

v) कथेचा मुख्य घटक कोणता?

अ) शीर्षक — ब) कथानक

क) तपशील — ड) भरजरी भाषा

P.T.O.

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

प्र.2) 'कथा' या प्रकाराची संकल्पना स्पष्ट करुन, कथा रचताना वास्तव आणि कल्पिताची मांडामांड कशी केली जाते ते सांगा. [15]

किंवा

कथेचे स्वरुप आणि घटक सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.3) लघुत्तरी प्रश्न (कोणतेही दोन). [10]

अ) वैचारिक लेखनाचे स्वरुप ललित साहित्याहून कसे भिन्न असते?

ब) संशोधनपर लेखनासाठी संशोधकाने कोणती पथ्ये पाळली पाहिजेत ?

क) आंतरजालावरील मराठी भाषेतील महत्वाच्या काही संकेतस्थळांचा परिचय करुन द्या.

प्र.4) टीपा लिहा. (चार पैकी दोन) [10]

अ) कथेतील पात्रचित्रण

ब) अग्रलेख

क) संशोधनाचे स्वरुप

ड) विकिपीडियावर नोंदी लेखन

SW - 280

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.A. (Part - III) (Semester - V)

Examination, April - 2024

Marathi (Special Paper - X)

मराठी भाषा व अर्थाजनाच्या संधी (DSE-E4)

Sub. Code : 75574 / 79639

Day and Date : Monday, 01/04/2024 **Total Marks : 40**

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

सूचना : **1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.**

2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. 1) **योग्य पर्याय निवडा.** (05)

1) कथेमध्ये कथा सांगणारा जो कथेकरी असतो, त्याला काय म्हटले जाते?

अ) वक्ता ब) वाचक

क) निवेदक ड) श्रोता

2) वैचारिक लेखनात कोणत्या गोष्टीला प्राधान्य असते?

अ) विचार ब) रंजकता

क) निराधार प्रतिपादन ड) विसंवाद

3) इंग्रजीतील 'एसे' या शब्दावरून मराठीत कोणता शब्द रूढ झाला?

अ) कथा ब) निबंध

क) कादंबरी ड) कविता

4) अग्रलेखात येणारा 'आम्ही' हा संबोधनपर शब्द कुणाचे प्रतिनिधित्व करीत असतो?

अ) संपूर्ण समाज ब) संपादक

क) प्रकाशक ड) मुद्रक

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

5) आंतरजालावरील विकिपीडियाची सुरूवात कुणी केली?

अ) ग्रँट डफ ब) मार्क जुकेरबर्ग

क) बिल गेटस् ड) जिमी वेल्स व लॅरी सँगर

P.T.O.

प्र.2) वैचारिक लेखनाची संकल्पना आणि स्वरूप स्पष्ट करा. (15)

किंवा

संशोधनाचे स्वरूप सांगून, संशोधकाच्या अंगी आवश्यक असणाऱ्या गुणकौशल्यांची चर्चा करा.

प्र.3) **लघुत्तरी प्रश्न (कोणतेही दोन)** (10)

अ) कथालेखन करताना लेखक 'पात्रचित्रण' या घटकावर कशाप्रकारे विचार करतो?

ब) आंतरजालावरील मराठी भाषेचे स्वरूप थोडक्यात विशद करा.

क) विश्वकोशामध्ये 'नोंद लेखन' करताना कोणत्या सूचनांचे पालन करणे आवश्यक आहे?

प्र.4) **टीपा लिहा.(चार पैकी दोन)** (10)

अ) गोष्ट आणि कथा यातील वेगळेपण

ब) शोधनिबंधलेखन

क) साहित्य अकादमी

ड) जिद्दीने शिक्षण घेणाऱ्या एका मुलीचा संघर्ष प्रसंग कथेच्या स्वरूपात मांडा.

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SR - 77

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B. A. (Part- III) (Semester - V) Examination, October - 2023
MARATHI (मराठी)
वाङ्मय प्रवाहाचे अध्ययन : मध्ययुगीन निवडक दृष्टांतपाठ (Paper - XI)
Sub. Code : 75575

Day and Date : Tuesday, 31 - 10 - 2023

Total Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

सूचना :
1) **सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.**
2) **उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.**

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा. **[5]**

अ) गावात आलेला हत्ती बघण्यासाठी कोण जातात?

i) जन्मजात आंधले ii) स्त्रिया व पुरूष

iii) सैनिक iv) श्रीमंत लोक

ब) 'दृष्टांत शरणागताचा' मध्ये कोणती महत्त्वाची गरज व्यक्त झाली आहे?

i) अन्नाची ii) पापमुक्तीची

iii) निष्ठा असण्याची iv) पाण्याची

क) डोंबाऱ्याची मुलगी दोरीवरून चालण्याचा खेळ कोणत्या दृष्टांतामध्ये आलेला आहे?

i) दृष्टांत माळेकराचा ii) दृष्टांत डोळेयाचा

iii) दृष्टांत चंदनाचा iv) दृष्टांत वर्तेचा

ड) 'तुपभाताचेया घासाचा' दृष्टांतात कोणती दोन पात्रे आहेत?

i) बाप व लेक ii) आई व बालक

iii) आई व बाप iv) आजोबा व बाप

इ) 'दृष्टांत कोलाचा' मधील साधकाला काय मिळविण्यासाठी त्रास होतो?

i) अन्न ii) यश व ज्ञान

iii) वस्त्र iv) निवारा

P.T.O.

S.M.G.
LIBRARY
SANGLI
KANYA MAHAVIDYALAYA

प्र.2) 'निवडक दृष्टांतपाठ' या साहित्यकृतीतून सांस्कृतिक जीवनाचे दर्शन कसे घडते? [15]

किंवा

निवडक दृष्टांत पाठातील बोधपर विचार स्पष्ट करा.

प्र.3) खालील लघुत्तरी प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (तीन पैकी दोन) [10]

अ) 'दृष्टांत हत्तीचा' मधील दृष्टांचे तात्पर्य विशद करा.

ब) दृष्टांतपाठातील कृषीजीवन स्पष्ट करा.

क) दृष्टांतपाठातील कथात्मकता स्पष्ट करा.

प्र.4) टीपा लिहा. (चार पैकी दोन) [10]

अ) दृष्टांतपाठातील सामाजिक जीवन

ब) 'कुष्टीयाचा दृष्टांत' मधील कुष्ठरोगी

क) 'दृष्टांत माळेकराचा' मधील चोर

ड) दृष्टांतामधील निवेदन शैली.

❋ ❋ ❋

SW-296

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.A. (Part-III) (Semester-V) Examination, April 2024.

मराठी / MARATHI (Paper-XI)

DSE-E5: वाङ्मय प्रवाहाचे अध्ययन – मध्ययुगीन निवडक दृष्टांतपाठ

Sub. Code : 75575 / 79640

Day and Date : Tuesday 02-04-2024 **Total Marks: 40**

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

सूचना: 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1) योग्य पर्याय निवडून वाक्ये पुन्हा लिहा. **(5)**

i) एखाद्या रोगी माणसाबद्दल नातलगांची मानसिकता कोणत्या दृष्टांतातून व्यक्त झाली आहे?

(A) साकरेचा दृष्टांत (B) कुष्टीयांचा दृष्टांत

(C) सिंदराणेयाचा दृष्टांत (D) हत्तीचा दृष्टांत

ii) मार्कंडेयाच्या दृष्टांतात कोणाचा दृष्टांत दिलेला आहे?

(A) माकड (B) मुंगळा

(C) साप (D) कुत्रा

iii) हत्तीचा पाय बघून हत्ती कशासारखा आहे असे आंधळा सांगतो?

(A) खांबासारखा (B) मुसळासारखा

(C) खराट्यासारखा (D) कणगीसारखा

iv) 'दृष्टांत बांदकरीयाचा' मधील सराईत चोर कशाची चोरी करतो?

(A) बैलांची (B) धान्याची

(C) गुलामांची (D) पैशाची

v) व्यक्तीने कुठे पाय ठेवू नये असे एका दृष्टांतात सांगितले आहे?

(A) शेवाळलेल्या खडकावर (B) चिखलात

(C) शेणात (D) काट्यात

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

P.T.O.

Q.2) दृष्टांतपाठातील सामाजिक व सांस्कृतिक जीवन विशद करा. **(15)**

किंवा

दृष्टांतपाठातील महानुभावीय तत्त्वज्ञान आणि कृषिविषयक जीवन विशद करा.

Q.3) **खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (तीनपैकी दोन)** **(10)**

1) दृष्टांतपाठातील कथात्मकता स्पष्ट करा.
2) 'दृष्टांत हत्तीचा' मधील दृष्टांतांचे तात्पर्य विशद करा.
3) 'दृष्टांत सिंदराणेयाचा' मधील निष्ठा विशद करा.

Q.4) **टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)** **(10)**

1) दृष्टांतपाठातील संवादात्मकता.
2) दृष्टांतपाठातील घटना-प्रसंग.
3) 'दृष्टांत सेवाळलिया खडकाचा' मधील बोध.
4) 'दृष्टांत फुटाणेकाराचा' मधील शुद्धत्व.

S.M.G LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

B.A. – IIIrd Year

SEM – VI

S. M. G. KANYA MAHAVIDYALAYA
LIBRARY
SANGLI

Previous Year

Question Papers

"MARATHI"

Academic Year:

(2023-24)

Please Note: This set has been prepared based on the papers received to us from the Examination Cell. It may have missing papers on non-availability of the same.

S.M.G LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SR - 92

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.A. (Part - III) (Semester - VI) Examination, October - 2023

Marathi (मराठी)

DSE - E - 126 : साहित्यविचार (Special Paper - XII)

Sub. Code : 75771/80071

7513

Day and Date : Monday, 23 - 10 - 2023 **Total Marks : 40**

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा. **[5]**

अ) शब्दाची पहिली व मुख्य शक्ती कोणती आहे?

i) अभिधा ii) लक्षणा
iii) व्यंजना iv) शाब्दी

7513

ब) 'भारतीय साहित्यविचार' हा ग्रंथ कोणी लिहिला आहे?

i) रा.श्री. जोग ii) लीला गोविलकर
iii) विश्वनाथ iv) स.रा. गाडगीळ

क) क्रीडानंदाची उपपत्ती कोणी मांडली आहे?

i) रिचर्डस ii) रूसो
iii) मिल्टन iv) हर्बर्ट स्पेन्सर

ड) 'सार्वजनिकता' हा कोणत्या भाषेचा विशेष आहे?

i) ग्रामीण भाषा ii) व्यावहारिक भाषा
iii) शास्त्रीय भाषा iv) साहित्यिक भाषा

7513

इ) 'भारत' हा .... भाषक देश आहे.

i) द्वैभाषिक ii) बहुभाषिक
iii) एकभाषिक iv) यापैकी नाही

P.T.O.

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

प्र.2) दीर्घोत्तरी प्रश्न लिहा. (कोणताही एक) **[15]**

शब्दशक्ती म्हणजे काय ते सांगून 'लक्षणा' शक्तीचे स्वरुप स्पष्ट करा.

किंवा

भरतमुनींचे रससूत्र स्पष्ट करा.

7513

प्र.3) लघुत्तरी प्रश्न लिहा. (तीन पैकी दोन) **[10]**

अ) कॅथार्सिस सिद्धांत स्पष्ट करा.

ब) साहित्य भाषेचे सौंदर्य स्पष्ट करा.

क) अभिधा शब्दशक्तीचे स्वरुप स्पष्ट करा.

7513

प्र.4) टीपा लिहा. (कोणतेही दोन) **[10]**

अ) ओवी.

ब) मुक्तछंद.

क) भुजंगप्रयात.

ड) वसंततिलका.

7513

✈ ✈ ✈

SW-145

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.A. (Part-III) (Semester-VI) (New) (CBCS)
Examination, March 2024.
MARATHI (DSE-E-126) Special Paper (XII)
साहित्यविचार
Sub. Code : 75771/80071

Day and Date: Tuesday, 26-03-2024 **Total Marks: 40**

Time: 02.30 p.m. to 04.30 p.m.

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

Q.1) योग्य पर्याय निवडा. **05**

i) विविध अर्थ व्यक्त करणाऱ्या शब्दातील क्षमतेला काय म्हणतात ?
(A) काव्यशास्त्र (B) शब्दशक्ती
(C) अतिशयोक्ती (D) स्वभावोक्ती

ii) भरतमुनींचा नाट्यभाववरचा ग्रंथ कोणता ?
(A) ध्वन्यालोक (B) रसगंगाधर
(C) साहित्य दर्पण (D) नाट्यशास्त्र

iii) क्रीडानंदाची उपपत्ती कोणी मांडली आहे ?
(A) हर्बर्ट स्पेन्सर (B) लेसिंग
(C) मिल्डटन (D) कृ.पा. कुलकर्णी

iv) रस व स्थायीभाव यांची शास्त्रीय मांडणी कोणी केली आहे ?
(A) भट्ट लोल्लट (B) कुंतल
(C) हेमचंद्र (D) भरत

v) व्यवहार भाषेचे संदेशन किती असते ?
(A) तीन पदरी (B) चौपदरी
(C) एक पदरी (D) दोन पदरी

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

P.T.O.

Q.2) दिर्घोत्तरी प्रश्न (कोणताही एक सोडवा.) **(15)**

1) व्यंजना शब्दशक्तीचे साहित्यातील महत्त्व सांगा.

किंवा

भरतानी सांगितलेल्या रससूत्राचे विवेचन करा.

Q.3) लघुत्तरी प्रश्न (कोणतेही दोन सोडवा.) **(10)**

1) पुन:प्रत्ययाचा आनंद.

2) साहित्य भाषेचे सौंदर्य.

3) व्यवहार भाषेची ठळक वैशिष्ट्ये.

Q.4) लघुत्तरी प्रश्न. **(10)**

1) खालीलपैकी **कोणत्याही एका** छंद प्रकाराचे लक्षण सांगून उदाहरण लिहा.

A) अभंग

B) ओवी

2) खालीलपैकी **कोणत्याही एका** वृत्ताचे लक्षण सांगून उदाहरण लिहा.

A) वसंततिलका

B) भुजंगप्रयात

S.M.G LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

S.M.G LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SR - 110

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.A. (Part- III) (Semester -VI) Examination, October - 2023
MARATHI (मराठी)
DSE - E127 : मराठी भाषा व भाषाविज्ञान (Special Paper XIII)
Sub. Code : 75772/80072

Day and Date : Wednesday, 25 - 10 - 2023 **Total Marks : 40**

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

सूचना : 1) **सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.**

2) **उजव्या बाजूला लिहिलेले अंक पूर्ण गूण दर्शवतात.**

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा. **[5]**

अ) 'रक्त' चे 'रगत' असा उच्चार होणे या प्रवृत्तीस ध्वनीपरिवर्तनाचा कोणता प्रकार म्हणतात?

i) आद्यस्वनागम ii) मध्यस्वनागम

iii) अंत्यस्वनागम iv) मध्यस्वनलोप

ब) 'अर्थ म्हणजे संकल्पना' अशी व्याख्या पुढीलपैकी कोणी केली?

i) कृ. पां. कुलकर्णी ii) नोम चोम्स्की

iii) सोस्यूर iv) श्री. न. गजेंद्रगडकर

क) 1933 साली 'लँग्वेज' हे पुस्तक कोणी लिहिले?

i) उल्मान ii) ब्लूमफिल्ड

iii) गं. ना. जोगळेकर iv) नॉर्मन एलमन

P.T.O.

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

ड) बोलीभाषेची वर्गवारी कोणी केलेली आहे?

i) डेव्हिड क्रिस्टल ii) ब्लूमफिल्ड

iii) जॉर्ज ग्रिअर्सन iv) लक्ष्मण शास्त्री जोशी

इ) बोलींच्या परिसरात स्थानिक बोली सापडतात त्यांना काय म्हणतात?

i) उपबोली ii) स्थळ बोली

iii) निसर्ग बोली iv) व्यक्ती बोली

प्र.2) अ) प्रमाणभाषा म्हणजे ते सांगून प्रमाण भाषेचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [15]

किंवा

ब) अर्थ म्हणजे काय ते सांगून अर्थ परिवर्तनाचे प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्र.3) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (तीन पैकी दोन) [10]

अ) व्यंजनांचे प्रकार सांगून त्यांचे उच्चार स्थानानुसार वर्गीकरण करा.

ब) ध्वनी परिवर्तनाची कारणे स्पष्ट करा.

क) अर्थनिर्मितीच्या प्रमुख तीन शक्तींचे सोदाहरण स्पष्टीकरण द्या.

प्र.4) टीपा लिहा. (चार पैकी दोन) [10]

अ) बदलते सामाजिक जीवन

ब) स्वरांचे ध्वनिशास्त्रदृष्ट्या विश्लेषण करा.

क) तालव्य व्यंजने

ड) वऱ्हाडी बोली

❋ ❋ ❋

SW - 162

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.A. (PART-III) (SEMESTER-VI) EXAMINATION, MARCH 2024

मराठी भाषा व भाषा विज्ञान

PAPER NO - XIII

Sub. Code : 75772/80072

Day and Date : Wednesday, 27-03-2024 **Total Marks : 40**

Time : 02.30 p.m. to 04.30 p.m.

Instructions : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

Q1) योग्य पर्याय निवडा. **[5]**

1) ध्वनिपरिवर्तन कसे होत असते?

A) मंदगतीने B) जलदगतीने

B) मध्यमगतीने D) द्रुतगतीने

2) अर्थाच्या दृष्टीने शब्दांचे किती प्रकार मानले जातात?

A) दोन B) तीन

C) चार D) पाच

3) बोलीच्या परिसरात स्थानिक बोली सापडतात, त्यांना काय म्हणतात?

A) उपबोली B) स्थलबोली

C) निसर्गबोली D) व्यक्ती बोली

4) 'भाषा आणि संस्कृती' या ग्रंथाचे लेखक कोण आहेत?

A) अनिल गवळी B) गणेश देवी

C) ना.गो.कालेलकर D) म.सु.पगारे

S.M.G LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

P.T.O.

5) अर्थविज्ञानाचा उद्‌गाता कोणाला म्हंटले जाते?

A) चॉम्स्की B) सोस्यूर

C) ऊल्मान D) ब्रेआल

Q2) ध्वनिपरिवर्तन म्हणजे काय ते सांगून ध्वनिपरिवर्तनाचे प्रकार सांगा. **[15]**

किंवा

अर्थपरिवर्तनाची कारणे सविस्तर स्पष्ट करा.

Q3) **लघुत्तरी प्रश्न सोडवा (तीन पैकी दोन).** **[10]**

A) स्वरांचे व्युत्पत्तीनुसार प्रकार विशद करा.

B) बोलींची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

C) शब्दांचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

Q4) टिपा लिहा. (चारपैकी दोन). **[10]**

A) स्वरांचे वर्गीकरण.

B) चंदगडी बोली.

C) व्यंजनांचे प्रकार.

D) ध्वनीपरिवर्तन विशेष.

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

S.M.G LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SR - 128

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B. A. (Part- III) (Semester - VI) Examination, October - 2023

MARATHI (मराठी) (Special paper XIV)

DSE - E128 : मध्ययुगीन मराठी वाङ्‌मयाचा इतिहास (इ.स.1500 ते इ.स. 1800)

Sub. Code : 75773/80073

Day and Date : Thursday, 26 - 10 - 2023 — Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

सूचना :
1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा: [5]

i) वारकरी संप्रदायाच्या इमारतीचा कळस कोणास म्हणतात?

अ) संत ज्ञानेश्वर   ब) संत तुकाराम

क) संत रामदास   ड) संत नामदेव

ii) 'दासोपंतांची पासोडी' म्हणून त्यांच्या कोणत्या ग्रंथास ओळखतात?

अ) पंचीकरण   ब) ग्रंथराज

क) गीतार्णव   ड) गीतार्थबोधचंद्रिका

iii) पंडित कवींमध्ये 'कलाकावी' म्हणून कोणास ओळखले जाते?

अ) मोरोपंत   ब) रघुनाथ पंडित

क) श्रीधर   ड) मुक्तेश्वर

iv) 'संत कृपा झाली। इमारत फळा आली' हा अभंग कोणत्या संत कवयित्रीने लिहिला आहे?

अ) संत जनाबाई   ब) संत बहिणाबाई

क) संत कान्होपात्रा   ड) संत मीराबाई

v) 'सुंदरा मनामध्ये भरली' ही प्रसिद्ध लावणी कोणत्या शाहीर कवीची आहे?

अ) अनंतफंदी   ब) राम जोशी

क) होनाजी बाळा   ड) प्रभाकर

P.T.O.

S.M.G.
LIBRARY
SANGLI
KANYA MAHAVIDYALAYA

प्र.2) संत रामदासांच्या वाङ्मयीन कार्याचा आढावा घ्या. **[15]**

किंवा

मोरोपंत हे पंडित काव्य परंपरेतील सर्वश्रेष्ठ कवी आहेत हे सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्र.3) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (तीनपैकी दोन) **[10]**

अ) शाहीर रामजोशी यांच्या शाहीरी काव्याची वैशिष्टे स्पष्ट करा.

ब) गुणकिर्ती आणि जीनदासनामा यांच्या साहित्याचे स्वरुप विषद करा.

क) 'तुका झालासे कळस' या विधानाची संत तुकारामांच्या अभगांच्या आधारे सत्यता पटवून द्या.

प्र.4) टीपा लिहा. (चारपैकी दोन) **[10]**

अ) होनाजी बाळा

ब) सभासदाची बखर

क) मनाचे श्लोक

ड) वामन पंडितांची आख्यान कविता

* * *

SW-179

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.A. (Part-III) (Semester-VI) Examination, March 2024.
MARATHI (Special Paper) (Paper-XIV)
मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स. 1500 ते 1800)
Sub. Code : 75773/80073

Day and Date : Thursday 28-03-2024 **Total Marks: 40**

Time: 02.30 p.m. to 04.30 p.m.

सूचना :
1. **सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.**
2. **उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.**

Q.1) योग्य पर्याय निवडून वाक्ये पुन्हा लिहा. **(5)**

i) एकनाथांनी सर्वप्रथम कोणता ग्रंथ लिहिला?

(A) एकादशस्कंघटीका (B) रुक्मिणी स्वयंवर

(C) चतु:श्लोकी भागवत (D) भावार्थ रामायण

ii) सगळ्या तीर्थांचे तीर्थक्षेत्र कोणते आहे असे तुकोबांना वाटते?

(A) पंढरपूर (B) काशी

(C) देहू (D) रामेश्वर

iii) रामदासांच्या मनाच्या श्लोकांची संख्या किती आहे?

(A) 501 (B) 205

(C) 101 (D) 502

iv) 'घनश्याम सुंदरा, श्रीधरा' ही अजरामर भूपाळी कोणी लिहिली?

(A) प्रभाकर (B) अनंत फंदी

(C) रामजोशी (D) होनाजी बाळा

v) 'सभासदांची बखर' कोणी लिहिली?

(A) खंडो बल्लाळ चिटणीस (B) कृष्णाजी अनंत सभासद

(C) खंडो अनाजी मलकारे (D) मल्हार रामराव चिटणीस

S.M.G LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

Q.2) 'एकनाथांच्या लेखनाचा हेतू लोककल्याण हाच आहे.' हे विधान सोदाहरण विशद करा. **(15)**

किंवा

रामदासांच्या वाङ्मयीन कार्याचा आढावा घेऊन त्याचे विशेष स्पष्ट करा.

Q.3) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन सोडवा.) **(10)**

1) शाहीर राम जोशी यांच्या लावण्यांचे गुणविशेष स्पष्ट करा.
2) तुकारामांच्या अभंगाचे वाङ्मयीन विशेष सांगा.
3) श्रीधरांच्या काव्यरचनेचा आढावा घ्या.

Q.4) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) **(10)**

1) मनाचे श्लोक
2) सभासदांची बखर
3) यथार्थ दिपिका
4) शाहीर अनंत फंदी

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

S.M.G KANYA MAHAVIDYALAYA LIBRARY SANGLI

SR - 147

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.A. (Part - III) (Semester - VI) Examination, October - 2023
MARATHI (मराठी)
DSE-E129 : मराठी भाषा व अर्थार्जनाच्या संधी (Special Paper - XV)
Sub. Code : 75774/80074

Day and Date : Saturday, 28 - 10 - 2023 **Total Marks : 40**
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा : **[5]**

अ) इतरांच्या लेखनात सुधारणा व्यवस्थित मांडणी करण्यासाठी कोणती भाषिक प्रक्रिया केली जाते?

i) दिग्दर्शन ii) संपादन

iii) सारांश लेखन iv) विश्लेषण

ब) वस्तू, सेवा आणि उत्पादन यांच्या विक्रीवर्धनासाठी उपयुक्त शब्द साहित्यनिर्मितीस काय म्हटले जाते?

i) इतिवृत्त ii) जाहिरात

iii) निविदा iv) टिप्पण्णी

क) Power Point Presentation (PPT) पुढीलपैकी कोणत्या यंत्रणेबरोबर विकसित होत गेले?

i) तारायंत्र ii) सायक्लोस्टाईल

iii) टंकलेखन iv) संगणक

ड) प्रुफ रीडर आणि कॉपी होल्डर यांच्याद्वारा कोणती भाषिक प्रक्रिया केली जाते?

i) गणना ii) रेकॉर्डजतन

iii) मुद्रित शोधन iv) संकलन

इ) सामान्य अध्ययन आणि C SAT हे दोन पेपर लोकसेवा आयोगाच्या कोणत्या परीक्षेत असतात?

i) मुख्य परीक्षा ii) पूर्व परीक्षा

iii) मुलाखत iv) शारीरिक चाचणी

P.T.O.

S.M.G
LIBRARY
SANGLI
KANYA MAHAVIDYALAYA

प्र.2) दीर्घोत्तरी प्रश्न (कोणताही एक) **[15]**

आकाशवाणीचे स्वरूप आणि कार्यक्रमाचे प्रकार सविस्तर लिहा.

किंवा

अनुवादाची प्रक्रिया आणि त्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.3) लघुत्तरी प्रश्न (कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा) **[10]**

अ) जाहिरातीचे विशेष स्पष्ट करा.

ब) मुद्रित शोधकाची गुणवैशिष्ट्ये विशद करा.

क) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाची (M.P.S.C.) परीक्षा पद्धती स्पष्ट करा.

प्र.4) टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) निवेदनाचे स्वरूप आणि पद्धती

ब) विपणनासाठी संवादकौशल्ये

क) मुद्रित शोधनातील अर्थार्जनसंधी

ड) मुलाखतीचे घटक (स्पर्धा परीक्षा)

SW-197

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.A. (Part - III) (Semester - VI)
Examination, April - 2024
MARATHI (मराठी) (Special Paper - XV) (NEW)
मराठी भाषा व अर्थार्जनाच्या संधी
Sub. Code : 75774/ 80074

Day and Date : Monday, 01-04-2024 **Total Marks : 40**

Time : 02.30 p.m. to 04.30 p.m.

सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.

प्र.क्र.१. योग्य पर्याय निवडा आणि वाक्य पुन्हा लिहा. [5]

i) वृत्तपत्राकडे येणारा मजकूर तपासून तो निर्दोष, नेमका व प्रभावी करण्याच्या प्रक्रियेस काय म्हणतात?

अ) संपादन ब) स्तंभलेखन

क) बातमी लेखन ड) अग्रलेख

ii) भारतीय भाषांमध्ये साहित्याच्या अनुवादाचे कार्य कोणती संस्था करते?

अ) साहित्य अकादमी ब) विद्यापीठ अनुदान आयोग

क) भारतीय प्रगत अध्ययन संस्था ड) राज्य मराठी विकास संस्था

iii) मुद्रितशोधनाकडे कोणता गुण असावा लागतो?

अ) भाषा व लेखन विषयक नियमांचे ज्ञान ब) प्रामाणिकपणा

क) खिलाडूवृत्ती ड) प्रसिद्धी

iv) खालीलपैकी कोणते मुद्रित माध्यम नाही?

अ) आकाशवाणी ब) पुस्तक

क) वृत्तपत्र ड) मासिक

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

P.T.O.

v) 'मराठी शुद्धलेखन प्रदीप' हा ग्रंथ कोणी लिहिला आहे?

अ) यास्मिन शेख — ब) अरुण फडके

क) द. न. गोखले — ड) मो. रा. वाळंबे

प्र.क्र.२. अनुवादाची संकल्पना, स्वरूप व प्रकार सांगा. **[15]**

किंवा

आकाशवाणीवरील कार्यक्रमाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

प्र.क्र.३. लघुत्तरी प्रश्न (तीनपैकी दोन) **[10]**

अ) तुमच्या महाविद्यालयातील वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभाची वृत्तपत्रासाठी बातमी तयार करा.

ब) मुद्रितशोधनाचे प्रकार सांगा.

क) अनुवादाचे प्रकार थोडक्यात लिहा.

प्र.क्र.४. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) मुद्रित माध्यमे

ब) ग्राहक सेवाकेंद्रे

क) स्पर्धा परीक्षेच्या तयारीसाठी वेळेचे व्यवस्थापन

ड) युनिकोड म्हणजे काय?

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

S.M.G LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SR-168

Total No. of Pages : 2

Seat No.

B.A. (Part - III) (Semester - VI) (CBCS) Examination, October - 2023

मराठी (Marathi) (Special Paper - XVI)

DSE-E130 : वाङ्मय प्रकाराचे अध्ययन : ललितगद्य (व्यक्तिचित्रे)

Sub. Code : 75775/80070

Day and Date : Monday, 30 - 10 - 2023 — **Total Marks : 40**

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा : **[5]**

i) निळू कशाची राखण करत होता?

अ) गाडीची ब) मक्याची
क) घराची ड) मेढ्याची

ii) जमीलाच्या केबीनमध्ये कुणाची तसबीर होती?

अ) पं. नेहरू ब) म. फुले
क) म. गांधी ड) लो. टिळक

iii) यंकट आण्णा यांनी कर्णा कुठे जोडला होता?

अ) घरावर ब) चौकात
क) ग्रामपंचायतीवर ड) बाजारात

iv) साने गुरूजी कश्याचे महान उपासक होते?

अ) सौंदर्याचे ब) साहित्याचे
क) भक्तीचे ड) प्रीतीचे

v) रामजी खोब्रागडे कोणत्या जिल्ह्यातील होते?

अ) कोल्हापूर ब) सांगली
क) चंद्रपूर ड) सातारा

P.T.O.

S.M.G LIBRARY SANOLI KANYA MAHAVIDYALAYA

प्र.2) अण्णा भाउ साठे यांनी मोजक्या शब्दात निळू मांगाचे व्यक्तिचित्र कसे उभे केले आहे ते लिहा? **[15]**

किंवा

'हिरा' हे व्यक्तिचित्र स्पष्ट करा.

प्र.3) खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (3 पैकी 2) : **[10]**

अ) दादा वस्ताद यांचे जीवन विशद करा.

ब) दगडूमामाचे निवेदकावरील संस्कार लिहा.

क) रामा मैलकुलीच्या जीवनातील दारिद्र्य थोडक्यात लिहा.

प्र.4) टिपा लिहा (4 पैकी 2) : **[10]**

अ) व्यक्तिचित्राचा संकल्पना

ब) ललित गद्याची संकल्पना

क) व्यक्तिचित्र लेखनासाठी आवश्यक गुण

ड) व्यक्तिचित्र लेखनाची वाटचाल

⌘⌘⌘

SW - 213

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.A. (PART-III) (SEMESTER-VI) (CBCS) EXAMINATION, APRIL 2024

MARATHI (DSE-E130) PAPER - XVI

वाङ्मय प्रकाराचे अध्ययन - ललित गद्य व्यक्तिचित्रे

Sub. Code : 75775/80075

Day and Date : Tuesday, 02-04-2024 **Total Marks : 40**

Time : 02.30 p.m. to 04.30 p.m.

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

Q1) योग्य पर्याय निवडा. [5]

1) रामाच्या भाकरीवर बहीण काय देते?

A) चटणीचा भुकटा B) लोणचे

C) तूप D) गुळाचा खडा

2) 'मृत्युचे चुंबन घेणारा महाकवी' या उताऱ्यात लेखकाने कोणाविषयी लिहिले आहे?

A) ज्योतीराव फुले B) साने गुरुजी

C) राजर्षी शाहू D) अण्णाभाऊ साठे

3) निळू मांग हा भिमाजीच्या शेतात काय राखायला जातो?

A) ऊस B) पेरू

C) मका D) आंबे

4) मोरणी कोणत्या ठिकाणाहून बेपत्ता झाली होती?

A) घरातून B) शाळेतून

C) शेतातून D) सिनेमागृहातून

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

P.T.O.

5) जमीला जावद निवेदकाला वाचायला काय देते?

A) दैनंदिनी B) कादंबरी

C) कवितासंग्रह D) नाटक

Q2) व्यंकटअण्णा यांनी गावासाठी दिलेले योगदान स्पष्ट करा. [15]

किंवा

'दगडूमामा' हे व्यक्तिचित्र विशद करा.

Q3) **खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (तीन पैकी दोन).** [10]

A) 'मुंबईचा चित्रकार' मधील आशय स्पष्ट करा.

B) हीरा आणि निवेदकांमधील भावबंध स्पष्ट करा.

C) 'बाबा मास्तरां' चे कर्तृत्व विशद करा.

Q4) **टिपा लिहा (चार पैकी दोन).** [10]

A) ललित गद्याची संकल्पना.

B) व्यक्तिचित्र लेखनाचे स्वरूप

C) व्यक्तिचित्र लेखनासाठी आवश्यक गुण.

D) मराठी व्यक्तिचित्र लेखनाची वाटचाल

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA